

О. Грозевски
к. в. 19/2009
Определен
на делото
Наверовски
за докладчик
№ 4
Владислав Слатов
№ 9. II. 2010

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
№ КС-35
Дат. 28.12.2009

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОМБУДСМАН
ИЗХ. № 371/28.12.09.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Г-Н ЕВГЕНИ ТАНЧЕВ

Уважаеми г-н Танчев,

На основание чл. 150, ал. 3 от Конституцията, приложено Ви изпращам мотивирано Искане от омбудсмана на Република България за обявяване за противоконституционно на Решение на Народното събрание от 18.12.2009 г. за спиране на разпореждането с поземлени имоти, земеделски земи, гори, сгради и движими вещи, за които има постановени решения за признаване и възстановяване правото на собственост или са дадени като обезщетение на наследниците на бившите царе Фердинанд I и Борис III и за спиране експлоатационната и строителната дейност в посочените имоти.

Приложение: Съгласно текста.

С уважение,

Гиньо Ганев

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

И С К А Н Е

от омбудсмана на Република България по чл. 150, ал. 3 от Конституцията за обявяване за противоконституционно Решение на Народното събрание от 18.12.2009 г. за спиране на разпореждането с поземлени имоти, земеделски земи, гори, сгради и движими вещи, за които има постановени решения за признаване и възстановяване правото на собственост или са дадени като обезщетение на наследниците на бившите царе Фердинанд I и Борис III и за спиране експлоатационната и строителната дейност в посочените имоти, тъй като нарушава основни конституционни права и принципи на правовата държава

**УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛЮ НА КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

Към омбудсмана на Република България се обърнаха граждани, представители на академичните среди, политически партии и пълномощници на засегнати граждани с предложения за сезиране на Конституционния съд за обявяване за противоконституционно Решението на Народното събрание от 18.12.2009 г. за спиране на разпореждането с поземлени имоти, земеделски земи, гори, сгради и движими вещи, за които има постановени решения за признаване и възстановяване правото на собственост или са дадени като обезщетение на наследниците на бившите царе Фердинанд I и Борис III и за спиране експлоатационната и строителната дейност в посочените имоти (наричано по-нататък „Решение на Народното събрание“).

След обстойно обсъждане с юристи и други специалисти, омбудсманът на Република България, на основание чл. 150, ал. 3 от Конституцията, се обръща към Вас с искане да бъде обявено за противоконституционно посоченото решение, тъй като с него се

нарушават основни конституционни принципи, като например разделението на властите, както и основни права на гражданите, защитени не само от Конституцията, но и от основните международни актове по правата на човека, по които България е страна – Хартата за основните права на Европейския съюз, като неотменна част от Договора от Лисабон* и Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.

Мотивите за това са следните:

Законите и решенията на Народното събрание имат общозадължителен характер за всички държавни органи, юридически лица и граждани (чл. 89, ал. 2 от Конституцията). В този смисъл решенията на парламента, които не са свързани с неговата вътрешна организация или с упражняването на правомощия по чл. 84, т. 4 до 14 от Конституцията, и които създават права и задължения за граждани, организации и държавни органи попадат в широкото понятие за „закон“. Когато с подобен общозадължителен акт на парламента се нарушават права и свободи на гражданите, омбудсманът е процесуално легитимиран да се обърне към Конституционния съд (чл. 150, ал. 3 от Конституцията).

На 18.12.2009 г. Народното събрание със свое решение наложи ограничителен вещноправен режим върху собствеността на група български и чужди граждани – Симеон Сакскобургготски и останалите шестима наследници на българските царе Фердинанд I и Борис III. Освен за пряко упоменатите в това решение граждани, то е задължително за всички по силата на чл. 86, ал. 2 от Конституцията и останалите граждани, държавните органи и юридическите лица са длъжни да съобразяват своето поведение, актове и действия с него.

Цитираното решение на Народното събрание нарушава няколко конституционни разпоредби:

- чл. 6, ал. 2 – относно равенството пред закона и недопускането на дискриминация и ограничаване на правата на основанията и по признаците, посочени в този конституционен текст;
- чл. 8 – относно разделението на властите;
- чл. 17, ал. 1, 3 и 5 – относно правото на частна собственост и нейната неприкосновеност;

* ДОГОВОР ОТ ЛИСАБОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ, 2007/С 306/01.

- 4
- чл. 38 – относно забраната за ограничаване на правата на гражданите поради техните убеждения;
 - чл. 84 – относно изчерпателно изброените правомощия на Народното събрание.

Наред с това, оспорваното от омбудсмана решение на парламента противоречи и на:

- чл. 17, т. 1 от Хартата за основните права на Европейския съюз *;
- чл. 1 „Защита на собствеността” от Допълнителния протокол към Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи.

По-конкретно:

1. С посоченото решение на НС се нарушава принципът за равенство на гражданите пред закона – чл. 6, ал. 2 от Конституцията. В случая се ограничават правата на наследниците на определена категория лица, които са имали статуса на конституционен държавен глава на българската държава. С други думи това ограничение е насочено към конкретни физически лица на основание на техния произход, което е един от признаците, изрично посочени в чл. 6, ал. 2, като признаци, които не могат да бъдат основание за неравно третиране, за привилегии или за ограничаване на правата.
2. Народното събрание, приемайки това решение, е излязло извън изрично и изчерпателно изброените в чл. 84 и чл. 85 от Конституцията свои правомощия. Те не включват възможност за налагане на ограничителни мерки върху граждански права на отделни граждани, а още по-малко за налагане на възбрани върху разпореждането и ползването на частната собственост на определени лица, което в правомощията на съдебната власт. Парламентът е навлязъл в чужда правна сфера извън предоставената му от Конституцията законодателна власт, което нарушава принципа за разделение на властите, установен с чл. 8 от Конституцията. Още повече, че в конкретния случай няма влезли в сила съдебни решения, които да обезсилват

* „Член 17 „Право на собственост”

1. Всеки има право да се ползва от собствеността на имуществото, което е придобил законно, да го ползва, да се разпорежда с него и да го завещава. Никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в обществена полза, в предвидените със закон случаи и условия и срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба. Ползването на имуществото може да бъде уредено със закон до степен, необходима за общия интерес.”

нотариалните и крепостни актове за собствеността, за която решението на Народното събрание „спира разпореждането” и „експлоатационната и строителната дейност”. Нито пък са отменени по съответния ред постановените решения за признаване и възстановяване правото на собственост или за обезщетяване на наследниците на бившите български царе Фердинанд I и Борис III. Парламентът не е съд или конвент, който може да отнема конституционни права на конкретен гражданин. В този смисъл оспорваният от омбудсмана акт на НС е нищожен, тъй като е издаден от държавен орган извън кръга на компетенциите му. Както е известно, съгласно конституционните разпоредби частната собственост може да бъде отнемана за държавни и общински нужди само „въз основа на закон при условие, че тези нужди не могат да бъдат задоволени по друг начин и след предварително и равностойно обезщетение” (чл. 17, ал. 3 от Конституцията).

3. Нарушен е принципът за неприкосновеност на частната собственост - чл. 17 от Конституцията, който е закрепен също и в чл. 17, т. 1 от Хартата за основните права на ЕС и в член 1 „Защита на собствеността” от Допълнителния протокол към Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи.
4. Наред с това, липсата на влезли в сила съдебни актове, по силата на които се отнема собствеността на наследниците на посочените български царе, и изместването на съдебната власт от страна на парламента в лицето на неговото политическо мнозинство, поражда съмнения, че в основата на този акт стоят съображения от чисто политическо естество. Фактът, че един от поименно цитираните в решението граждани – Симеон Сакскобургготски - е политическа фигура (бивш министър-председател и лидер на политическа сила) поставя въпроса за нарушаването на чл. 38 от Конституцията, който постановява, че никой не може да бъде преследван или ограничаван в правата си поради своите убеждения, в т.ч. политически. В мотивите към проекта за решение, което се оспорва от омбудсмана, се отправят обвинения за извършени длъжностни престъпления и злоупотреби от бившия министър-председател без да са доказани в съда, без дори да са повдигнати обвинения за това от прокуратурата. С този свой акт парламентът по недопустим за една конституционна правова държава начин е изместил съда и приема решението с политическа цел - да постави в зависимост от политическата воля на

управляващите упражняването на правото му на собственост на конкретен български държавник. Нещо повече, пред реализацията на това право е поставена недопустима според действащото законодателство бариера - да се приеме специален закон за правата на това лице. Такъв закон би бил „позитивна дискриминация”, забранена от чл. 6 от Конституцията. Наследниците на бившите български царе участват в гражданския оборот на общо основание по правилата на законите, уреждащи правата на всички други граждани. Подобен специален закон би бил и недопустим поради характера му на закон “intuitu personae” – което е изрично забранено от чл. 1а от Закона за нормативните актове.

Уважаеми госпожи и господа конституционни съдии,

Моля на базата на тези кратки аргументи да образувате конституционно дело и да обявите за противоконституционно цитираното Решение на Народното събрание, тъй с него се нарушава чл. 6, ал. 2, чл. 8, чл. 17, ал. 3, чл. 38 и чл. 84 от Конституцията, както и чл. 17, т. 1 от Хартата за основните права на ЕС и чл. 1 от Допълнителния протокол към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.

Предлагам да бъдат конституирани като страни по конституционното дело: Народното събрание, Министерският съвет, Висшият съдебен съвет, Съюзът на юристите в България, Съюзът на съдиите, Асоциацията за европейска интеграция и права на човека.

**ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ:**

ГИНЬО ГАНЕВ

